

VAKSINER SOM REVOLUSJONERTE NORSK OPPDRETTSNÆRING

Hvordan norsk forskning og innovasjon har redusert antibiotikabruken til nær null – og bidratt til en mer bærekraftig matproduksjon globalt.

Foto: Pharmaq/Zoetis

For tretti år siden var norsk oppdrettsnæring preget av sykdomsutbrudd og høy antibiotikabruk. I dag er situasjonen snudd på hodet: Laksen vaksineres i stedet for å behandles med antibiotika, noe som har gjort Norge til et globalt forbilde innen en mer bærekraftig havbruksnæring.

Fra antibiotika til vaksiner – en suksesshistorie

På slutten av 1980-tallet var sykdom en stor utfordring for oppdrettere. Antibiotika ble brukt i store mengder for å bekjempe bakterielle infeksjoner, men dette var hverken en bærekraftig eller effektiv løsning på sikt. Svaret lå i forebygging.

I 1987 ble den første vaksinen mot bakteriesykdom hos laks introdusert, og i 1991 kom en ny, mer effektiv olje-basert vaksine. Resultatet var dramatisk: På bare noen få år falt antibiotikabruken i norsk oppdrettsnæring til nesten null, samtidig som produksjonen av laks økte betydelig.

I dag er ni av ti oppdrettslaks globalt vaksinert med norskutviklede vaksiner fra PHARMAQ part of Zoetis. Dette har ikke bare sikret bedre fiskehelse, men også redusert risikoen for antibiotikaresistens – en av de største helsetruslene verden står overfor.

Helsegevinster for både fisk og mennesker

Antibiotikaresistens er et økende problem internasjonalt. WHO anslår at opptil 10 millioner mennesker årlig kan dø innen 2050 som følge av resistente bakterier. Unødvendig antibiotikabruk i matproduksjon er en av hovedårsakene, men her skiller norsk oppdrettsnæring seg ut som et eksempel til etterfølgelse.

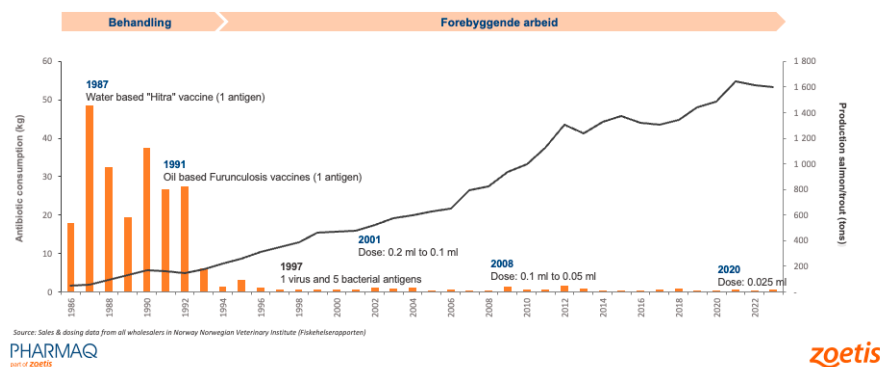
– Norsk lakseoppdrett viser at det er mulig å drive storstilt matproduksjon uten rutinemessig bruk av antibiotika, sier Bernt Martinsen, Senior Vice President i PHARMAQ part of Zoetis. – Vaksiner beskytter fisken, sikrer bedre fiskehelse og reduserer behovet for antibiotikabehandling.

Teknologi og forskning i front

Bak denne suksessen ligger omfattende forskning og innovasjon. PHARMAQ part of Zoetis har utviklet

Suksesshistorie om innovasjon

Vaksiner er viktig bidrag til utvikling av en mer bærekraftig lakseoppdrett i Norge

mer enn 35 vaksiner for ulike fiskesykdommer, og forskningsmiljøet i Norge er blant de ledende globalt innen fiskehelse.

Selskapet dekker hele verdikjeden – fra diagnostiske analyser, forskning og utvikling, godkjenning, produksjon og distribusjon av vaksiner. Fabrikken i Overhalla eksporterer i dag opp mot 65 % av vaksinene sine, noe som gjør vaksiner til en viktig norsk eksportvare på linje med fisken selv.

Bærekraftige løsninger for fremtiden

Oppdrettsnæringen har vært en av Norges største suksesshistorier, men den står fortsatt overfor utfordringer. Klimaendringer, høy dødelighet blant annet knyttet til mekanisk lakselusbehandling, sykdomsutbrudd og økte krav til bærekraftig produksjon gjør at innovasjon er viktigere enn noensinne.

Gjennom kontinuerlig forskning utvikles ny teknologi som bidrar til bedre fiskehelse, økt mattrygghet og lavere miljøavtrykk. Dette inkluderer forbedrede vaksiner, nye behandlingsmetoder og bedre overvåking av fiskevelferd. Til tross for de store fremskrittene, er det fortsatt områder der næringen kan bli enda mer bærekraftig.

For å sikre rask tilgang til nye løsninger er det avgjørende med et tett samarbeid mellom forskning, industri og myndigheter. Effektive godkjenningsprosesser og tidlig testing av nye vaksiner har vist seg å være en nøkkel til suksess. Dette prinsippet har bidratt til å redusere sykdom og antibiotikabruk i oppdrettsnæringen.

En inspirasjon for andre næringer

Historien om norsk fiskevaksinering er ikke bare en suksess for oppdrettsnæringen, men også et eksempel på hvordan vitenskap og teknologi kan skape løsninger for store globale utfordringer.

Ved å erstatte antibiotika med vaksiner har Norge satt en ny standard for en mer bærekraftig matproduksjon. Dette er et eksempel til etterfølgelse – ikke bare for oppdrett, men for hele matindustrien verden over.

PHARMAQ
part of **zoetis**